

Kannanotto vaalialueista

Maakuntahallitus 11.05.2026

75/06.16.00/2026

Valmistelija

Olli Seppänen
puh. +358 40 139 0175
olli.seppanen@ekarjala.fi

Oikeusministeriö on esittänyt 23.4.2026 pyynnön maakuntien liitoille antaa kirjallinen kannanotto parlamentaariseen ohjausryhmälle vaalialueiden muodostamisesta. Parlamentaarisen ohjausryhmän tehtävänä on linjata oikeusministeriössä perustuslain ja vaalilain muutosesityksiä valmistelevalle valmisteluryhmälle siitä, miten vaalipiirit muodostaisivat vaalialueita.

Lainvalmistelun lähtökohtana on perustuslain 25§:n muuttaminen siten, että:

- eduskuntavaaleissa suhteellisuus toteutetaan vaalipiireittäin
- suhteellisuus kuitenkin toteutettaisiin vaalialueella, jos vaalipiiristä valitaan alle kahdeksan edustajaa.

Vaalialue muodostettaisiin siis aina mutta ainoastaan siinä tapauksessa, että vaalipiiristä valitaan alle kahdeksan edustajaa.

Vaalilaissa säädettäisiin, miten vaalialue muodostetaan. Valmistelussa tällä hetkellä lähtökohtana on, että vaalilakiin otettaisiin säännökset kaikkien vaalipiirien osalta, vaikka vaalipiiristä valittavan edustajamäärän oleminen alle kahdeksan olisi kuinka epätodennäköistä tahansa.

Kannanottoa varten on laadittu kolme erilaista vaihtoehtoa vaalialueiden muodostamiseksi (ks. liitteet). Jos lainsäädännön muuttaminen etenee esitettyjen lainvalmistelun lähtökohtien mukaisesti, Kaakkois-Suomen vaalipiirin kannalta esitetyillä vaihtoehdoilla ei ole eroa keskenään. Jokaisessa vaihtoehdossa vaalialue muodostettaisiin yhdessä Savo-Karjalan vaalipiirin kanssa.

Kannanotossa pyydetään ottamaan kantaa seuraaviin kysymyksiin:

1a) Alla on esitetty vaihtoehdot A, B ja C, siitä miten vaalipiirit voisivat muodostaa keskenään vaalialueita. Mikä olisi näistä nähdäkseenne paras vaihtoehto?

1b) Perustelunne vaihtoehdolle

2) Onko teillä muuta lausuttavaa valmisteilla olevasta vaalialuemenetelmästä, jota valmistellaan parlamentaarisen vaalialuetyöryhmän linjausten mukaisena?

Kannanotto pyydetään toimittamaan ohjausryhmälle 14.5.2026 mennessä.

Ehdotus

Etelä-Karjalan liitto ottaa kantaa vaalialueiden muodostamiseen yleisesti Etelä-Karjalan näkökulmasta.

Etelä-Karjalan liiton näkemyksen mukaan Kaakkois-Suomen ja Savo-Karjalan vaalipiirit muodostavat luontevan vaalialueen. Koska kaikissa

esitetyissä vaihtoehdoissa vaalialue muodostuisi Kaakkois-Suomen ja Savo-Karjalan vaalipiirien kesken, mikä tahansa esitetyistä vaihtoehdoista on sopiva vaalialueen muodostamiseksi, mikäli sellaiset muodostetaan.

Etelä-Karjalan liitto toteaa kuitenkin, että vaalialuekysymys on maakuntamme kannalta lähinnä teoreettinen. Kymen ja Etelä-Savon vaalipiirit yhdistettiin 2010-luvun alkupuolella siten, että uusi vaalipiirijako oli voimassa vuoden 2015 eduskuntavaaleissa. Negatiivisimmankin väestökehityksen uralla tarve tukeutua vaalialueisiin ei ole vuosikymmeniin ajankohtainen.

Etelä-Karjalan liitto ymmärtää eduskuntavaalien vaalijärjestelmän uudistamisen tarpeen ja tukee demokraattisten osallistumistapojen kehittämistä yleisesti.

Asiakohta tarkastetaan kokouksessa.

Päätös